

Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
Akademia Wychowania Fizycznego
Józefa Piłsudskiego w Warszawie

OCENA

rozprawy doktorskiej lek. med. Izabeli Winnickiej nt. „Analiza porównawcza polityki szczepień w 2017 roku w Polsce i wybranych krajach Europy”

Wybór tematu bardzo trafny i aktualny szczególnie w dobie, gdy w wielu krajach działa ruch antyszczepionkowy. Medycyna współczesna ma do spełnienia dwa główne zadania. Po pierwsze: zapobieganie chorobom i tu wpisuje się temat pracy, po drugie: rozpoznanie i leczenie chorób. Drobnoustroje w tym chorobotwórcze towarzyszą ludziom od zawsze, jednak, zwiększanie się liczby ludności na kuli ziemskiej, duże aglomeracje miejskie, ubóstwo oraz rozluźnienie obyczajowości, sprzyjają rozprzestrzenianiu się drobnoustrojów chorobotwórczych. Istotnym zjawiskiem jest również nasilona migracja ludności, zarówno turystyczna, jak i ekonomiczna. Zjawiska te przekładają się na wzrost międzykontynentalnego ryzyka pojawiania się groźnych chorób zakaźnych, niespotykanych dotychczas na danym terenie. Przedstawiona praca doktorska typu analitycznego dotyczy ważnego problemu skutecznego zapobiegania chorobom zakaźnym na terenie Europy poprzez szczepienia ochronne. Pozytywne doświadczenia z badań klinicznych i epidemiologicznych oraz ocena współczynnika ryzyka do korzyści dają podstawy do masowego stosowania szczepień w profilaktyce przeciwwzakaźnej w wielu krajach na świecie.

W tej pracy Doktorantka za cel przyjęła porównanie obowiązujących aktów prawnych w sześciu krajach: Polsce, Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoszech i Hiszpanii. Praca ta dotyczy ludności cywilnej i wojsk w tych państwach, które należą do NATO.

Postawiony ambitny cel Doktorantka wykonała analizując podobieństwa i różnice między polskim kalendarzem szczepień, a programami immunizacyjnymi wybranych państw Europy. Pozwoliło to zgodnie z celem postawionym przez Doktorantkę na weryfikację i poprawę polityki prewencyjnej w zakresie chorób zakaźnych w Polsce. Wyniki tej analizy będą podstawą zaproponowania ewentualnych zmian w polskim Programie Szczepień Ochronnych. Ważną częścią pracy jest objęcie analizą Sił Zbrojnych w/w państw. Szczególnie istotny jest problem związany z misjami tych wojsk w różnych regionach świata w tym

obszarach endemicznego wystąpienia chorób zakaźnych. W mojej ocenie praca ta wnosi nowe informacje (unikalne w skali międzynarodowej).

Cel pracy, zastosowane metody badawcze typu analitycznego polegające na właściwym wyborze danych z piśmiennictwa na temat immunizacji oraz dostępnych aktach prawnych i innych obowiązujących dokumentach krajowych, w tym również Porozumienia Standaryzacyjne NATO są właściwie wykorzystane i zastosowane. W pracy wykorzystano stosowany typ badania epidemiologicznego o charakterze opisowym. Niniejsze zadanie objęło zapoznanie się z odpowiednią dokumentacją oraz ich szczegółowa ocena, co uważam, że zrobiła bardzo dobrze, świadczy to o dojrzałości badawczej Autorki.

Przedstawiona do oceny praca wraz z piśmiennictwem liczy 167 stron, zawiera cztery tabele. Doktorantka wykazała się bardzo dobrą znajomością problemów związanych ze standardami szczepień w analizowanych krajach, co znajduje swój wyraz w dobrze opracowanym wstępie, w którym omawia historię szczepień z typami odporności, rodzaje i charakterystykę szczepionek oraz co jest bardzo istotne bezpieczeństwo szczepień. Dużo uwagi poświęciła ruchom antyszczepionkowym i metodom, których celem jest uświadamianie społeczeństwa o wadze i potrzebie szczepień. W pracy ważne jest przedstawienie strategii szczepień ochronnych według WHO i strategii w wojskach NATO.

Ta część pracy to bardzo cenne źródło informacji dla osób związanych ze strategią szczepień w Polsce i powinna być szeroko rozpowszechniona. Jednocześnie uwzględnia wszystko, co ważne dla zrozumienia idei celu pracy oraz problemy związane z tworzeniem strategii bezpieczeństwa epidemiologicznego. Te zagadnienia i ich wnikliwa analiza z dużą dokładnością, co do kalendarzy szczepień i dawek szczepionek w przedziałach wieku jest cennym źródłem informacji praktycznej z porównaniem standardów w innych krajach.

Również sposób przeprowadzenia analizy - opisany zwięźle i wyczerpująco, nie budzi zastrzeżeń i świadczy o dobrym przygotowaniu Autorki do samodzielnej pracy.

Wyniki zbiorczej analizy porównawczej programów szczepień dla populacji cywilnej i sił zbrojnych wybranych krajów Europy, które stanowią osobny rozdział są świadectwem wykształcenia naukowego i dojrzałości naukowej badacza, a warto również podkreślić, że ta praca jest bardzo żmudna i czasochłonna.

Omówienie wyników i dyskusja, która w tej pracy to jeden rozdział, są analizą stanu faktycznego i możliwościami działania w systemach szczepień ochronnych

Ten rozdział zawarty na 20 stronach napisany jest dobrze, chociaż uważam, że przy tak dużej znajomości problemu, jaką Doktorantka wykazała się w dobrze opracowanych informacjach, powinien być pogłębiony o analizę braków w przepisach w Polsce (zapewne takie można znaleźć) jak również proponować kierunki ich uzupełnień. Moja uwaga oczywiście nie pomniejsza wartości tego rozdziału.

Praca zawiera streszczenia w języku polskim i angielskim, Literaturę w liczbie 126 pozycji. Ponadto aneksy w liczbie 6, które są wykazem aktów prawnych i dokumentów NATO regulujących procedury immunizacyjne w sześciu analizowanych krajach. Dobrze opracowany wykaz skrótów znacząco ułatwia zapoznawanie się z dokumentem a dodatkowo na niektórych stronach informacje (przypisy) o źródłach w liczbie 97, z których zaczerpnięto informacje są znaczącym uzupełnieniem dla czytelnika rozprawy doktorskiej.

Wnioski w liczbie 11, podzielone na dwie grupy; w zakresie immunizacji dzieci i młodzieży (5); w zakresie immunizacji sił NATO (6) wyciągnięte na podstawie własnych analiz i danych z literatury są słuszne i zgodne z celem i założeniami pracy. Praca ta, co jest również istotne, poza wartościami analityczno-poznawczymi ma głównie wartości praktyczne, które powinny znaleźć swoje miejsce w opracowaniach praktycznych w tym informacjach dla ruchów antyszczepionkowych i uświadamiania społeczeństwa.

Oceniana praca wnosi nowe elementy poznawcze i praktyczne i moim zdaniem odpowiada warunkom stawianym przez Ustawę rozprawom na stopień doktora nauk. Wobec powyższego przedstawiam Wysokiej Radzie Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii w Warszawie, wniosek o dopuszczenie lekarz medycyny Izabelę Winnicką do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Warszawa, 9 maja 2019r.

.....